Вплив війни проти російської воєнної агресії на захворюваність дорослого населення України на лептоспіроз

Слабкий Г.О.
доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри громадського здоров'я,
Білак-Лук'янчук В.Й.
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри наук про здоров'я,
Лопіт В.В.
аспірант
Ужгородський національний університет
м. Ужгород, Україна

Війна проти російської воєнної агресії негативно вплинула на стан громадського здоров'я населення України та медико-демографічну ситуацію в країні [1-3]. За оцінками експертів негативними наслідками війни стане зростання захворюваності населення на інфекційні хвороби [4,5].

Нами було проведене вивчення та аналіз захворюваності дорослого населення України в регіональному аспекті на лептоспіроз. Лептоспіро́з відноситься до гострих інфекційних хвороб групи зоонозів, яка перебігає з гарячкою, загальною тяжкою інтоксикацією з ураженням нирок, печінки, нервової систем, системи кровообігу та геморагічним синдромом. При цьому резервуаром лептоспір у природі є дикі і домашні тварини, в яких інфекція може перебігати латентно або різної форми тяжкості. До таких тварин найчастіше відносяться гризуни з ряду мишоподібних.

Базою дослідження стали дані галузевої статистичної звітності за період 2020, 2021 (передвоєнний період) та 2022, 2023 (період війни) роки в регіональному аспекті. Статистичні дані отримано із територій, які на час звіту були підконтрольні Україні.

Отримані узагальнені для аналізу статистичні дані наведено в таблиці.

Таблиця

Захворюваність дорослого населення України на лептоспіроз, 2020-2023 роки, показник в розрахунку на 100000 дорослого населення

Регіон України	2020		2021		2022		2023	
	Абс	Показ	Абс	Показ	Абс	Показ	Абс	Показ
м. Київ	9	0,38	4	0,17	5	0,21	5	0,21
Області								
Вінницька	9	0,71	4	0,32	9	0,72	8	0,65
Волинська	1	0,13	1	0,13	2	0,25	8	1,02
Дніпропетровська	5	0,19	3	0,12	5	0,19	15	0,59
Донецька	-	-	-	-	-	-	-	-
Житомирська	2	0,20	-	-	-	-	3	0,32
Закарпатська	22	2,29	19	1,98	9	0,94	144	15,11
Запорізька	-	-	-	-	--	-	1	0,07
Івано-Франківська	5	0,46	15	1,38	8	0,74	33	3,06
Київська	2	0,14	4	0,28	7	0,49	23	1,62
Кіровоградська	4	0,52	6	0,79	6	0,80	17	2,30
Луганська	-	-	-	-	-	-	-	-
Львівська	5	0,25	11	0,55	31	1,55	28	1,41
Миколаївська	7	0,76	20	2,19	4	0,44	12	1,34
Одеська	2	0,11	3	0,16	3	0,16	9	0,48
Полтавська	1	0,09	2	0,17	4	0,35	3	0,27
Рівненська	1	0,11	2	0,23	2	0,23	8	0,92
Сумська	1	0,11	2	0,22	2	0,23	2	0,23
Тернопільська	4	0,47	7	0,83	5	0,60	14	1,69
Харківська	1	0,04	-	-	1	0,05	11	0,51
Херсонська	7	0,83	3	0,36	6	0,73	4	0,49
Хмельницька	10	0,97	4	0,39	18	1,78	22	2,20
Черкаська	4	0,40	3	0,30	6	0,61	9	0,93
Чернівецька	3	0,42	7	0,98	2	0,28	7	0,99
Чернігівська	5	0,60	-	-	2	0,25	22	2,75
Україна	110	0,32	120	0,35	137	0,40	408	1,21

Проведений аналіз даних таблиці вказує на те, що у 2023 році кількість дорослих, які захворіли на лептоспіроз в цілому Україні у зрівнянні з 2020 роком збільшилася у 3,7 разу і склала 408 осіб, що вказує на зниження рівня дератизації. Збільшення кількості захворілих зареєстровано на території 20 (80,0%) регіонів країни. Найвищий рівень збільшення кількості захворілих зареєстровано в Закарпатській – 6,5 разів, Львівській – 5,6 разів та Кіровоградській – 4,3 разів областях. На територіях частково тимчасово окупованих Донецької та Луганської областей за період дослідження випадків захворюваності населення

на лептоспіроз зареєстровано не було. Дане може свідчити про зниження доступності та якості медичної допомоги населенню в даних регіонах.

Більш достовірно провести аналіз дозволяє використання не абсолютних даних про захворюваність населення, а розрахованих показників. Але необхідно наголосити, що в даному випадку розраховані показники за 2022 і 2023 роки не є коректними в зв'язку із неконтрольованим переселенням населення із зони активних бойових дій на більш безпечні території. Однак в галузевій статистичній звітності вказані показники розраховані і ми наводимо їх аналіз.

Аналіз отриманих статистичних даних вказує на зростання у 2023 році в 3,8 разу показника захворюваності та лептоспіроз з рівнем 1,21 з рівнем в 2020 році - 0,32 в розрахунку на 100 тис дорослого населення.

Необхідно відмітити, що зростання показника захворюваності дорослого населення зареєстровано на території 12 (48,0%) регіонів України.

При цьому найвищий рівень зниження показника захворюваності населення на лептоспіроз зареєстровано в Херсонській області що становить 8,2 разу: від 4,01 в розрахунку на 100 тис дорослого населення до 0,49.

Гранична різниця рівня захворюваності населення на лептоспіроз в розрізі регіонів України в 2020 році становила 57,25 рази: від 0,04 в Харківській області до 2,29 в Закарпатській області. При цьому гранична різниця рівня захворюваності дорослого населення на лептоспіроз в 2023 році в розрізі регіонів становила 215,9 разів: від 0,07 в Запорізькій до 15,11 в Закарпатській області.

Проведений аналіз дає підставу для констатації негативного впливу війни проти російської воєнної агресії на захворюваність дорослого населення України на лептоспіроз.

Література:

1. Миронюк І.С. Слабкий Г.О., Щербінська О.С., Білак-Лук'янчук В.Й. Наслідки війни з російською федерацією для громадського здоров'я України. Україна. Здоров'я нації. 2023. № 3 - С.100-105

2. Слабкий Г. О., Шафранський В. В. Негативний вплив війни з рф на стан громадського здоров'я в Україні // Progressive research in the modern world. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2023. P. 176-182.

3. Mironyuk Ivan, Slabkiy Hennadiy, Bilak-Lukianchuk Victoria, Lopit Victor. The impact of the war with Russia on the medical and demographic situation in Ukraine (Вплив війни з рф на медико-демографічну ситуацію в Україні). Zborník z IX. Medzinárodnej vedeckej konferencie, Humanitárna pomoc pre Ukrajinu a intervencie (skúsenosti) profesionálnych a dobrovoľníckych tímov s utečencami z Ukrajiny, Michalovce 11. november 2022. P.186-194.

4. Махота Л.С., Слабкий Г.О., Білак - Лук'янчук В.Й., Ластовецький С.В. Вплив війни проти російської військової агресії на санітарно-епідемічну ситуацію, захворюваність населення на інфекційні хвороби та стан організації спеціалізованої медичної допомоги хворим на інфекційні хвороби: Харківська область. Сучасні медико-демографічні проблеми України та шляхи їх вирішення: колективна монографія / за заг. ред. проф. І.С. Миронюка та проф. Г.О. Слабкого. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2025. – С. 155-165

5. ПТСР та загострення хронічних хвороб: як війна вплине на здоров'я українців. Доступно на: https://www.slovoidilo.ua/2022/11/01/infografika/suspilstvo/ptsr-ta-zahostrennya-xronichnyx-xvorob-yak-vijna-vplyne-zdorovya-ukrayincziv?utm_source=gravitec&utm_medium=push&utm_campaign=

6. Савчук Р. М., Слабкий Г.О., Медведовська Н.В., Фейса І.І. Вплив війни проти російської військової агресії на санітарно-епідемічну ситуацію, захворюваність населення на інфекційні хвороби та стан організації спеціалізованої медичної допомоги хворим на інфекційні хвороби: Івано-Франківська область. Сучасні медико-демографічні проблеми України та шляхи їх вирішення: колективна монографія / за заг. ред. проф. І.С. Миронюка та проф. Г.О. Слабкого. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2025. С. 174 - 185